

Govor prvog potpredsednika Vlade Srbije i ministra spoljnih poslova Ivice Dačića na neformalnom sastanku ministara spoljnih poslova EU i država kandidata za članstvo, u Luksemburgu:

„ Dame i gospodo,

Pre svega, želeo bih da zahvalim Luksemburgu, mom prijatelju Žanu Aselbornu, aktuelnom predsedavajućem Savetu EU, na pozivu da učestvujem na ovom neformalnom ministarskom sastanku i na gostoprimstvu koje nam je ovom prilikom ukazano. Zadovoljstvo mi je što imam priliku da Vam se danas obratim.

U periodu za nama bilo je nekoliko veoma pozitivnih događaja, koji su, prema mom uverenju, još jednom potvrdili opredeljenje Republike Srbije i pravac kojim se ona, ali i čitav zapadni Balkan, kreću.

Potpisivanjem četiri sporazuma u Briselu rešena su neka od najvažnijih pitanja vezanih za svakodnevni život, pre svega Srba na Kosovu i Metohiji. Verujem da su ovi sporazumi veoma bitni i za ukupnu stabilnost regiona.

U Beču je uspešno okončan ovogodišnji Samit o zapadnom Balkanu, na kome je potvrđena posvećenost lidera regiona pomirenju i saradnji, evropskim vrednostima i realizaciji nekih od najvažnijih projekata koji predstavljaju zajednički interes svih nas.

Nažalost, pred nama se nalazi i nekoliko tema koje izazivaju zabrinutost i koje traže da se svi veoma ozbiljno, intenzivno i brzo angažujemo.

Posle brojnih tragedija migranata koje su desile, nemoguće je ne uvideti najhitniju potrebu da svi zajedno odgovorno i energično pristupimo rešavanju gorućeg, verovatno najvećeg, problema Evrope i njenog okruženja danas.

Srbija je jedna od zemalja koja je na udaru velikog talasa migranata iz ratom zahvaćenih područja. Našli smo se na glavnoj ruti seoba, na specifičnoj poziciji između država članica EU. Migranti nemaju drugog načina da kopnenim putem uđu u Srbiju, osim da pre toga pređu preko teritorije EU, koja je nakon toga opet većini glavni cilj kretanja.

Region Balkana se tokom svoje istorije često nalazio na raskršću i u epicentru dešavanja, a Srbija nažalost ima velika i bolna iskustva sa izbeglicama, interno raseljenim licima i seobama. U Srbiji boravi 44.000 izbeglica iz Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine, o kojima se brinemo već dve decenije, a od 220.000 interno raseljenih lica, koja su napustila KiM posle 1999. godine, svojim domovima se vratilo samo 1,9% njih. Ne treba zaboraviti da mi pre svega imamo obavezu prema njima, jer taj problem nije manji od problema migranata sa Bliskog istoka i iz Afrike.

Međutim, današnja situacija i činjenica da je od početka ove godine do kraja avgusta državnu granicu Srbije ilegalno prešlo preko 120.000 ljudi, od kojih je nameru da zatraži azil u Srbiji iskazalo nešto manje od 108.000 lica za nas predstavlja novu, veoma kompleksnu, vrstu izazova. Iako većina izražava ovakvu nameru, do sada je samo 500 osoba zaista podnelo zahtev za azil, što nije za čuđenje, jer njihova destinacija nije Srbija, već države članice EU iz zapadne i severne Evrope.

Upravo to što je srpski narod i sam u bliskoj prošlosti bio primoran na migracije i spašavanje života pred ratnim dešavanjima, čini da razumemo situaciju u kojoj su se našli ljudi iz kriznih područja Bliskog istoka i iz Afrike i čini nas osetljivim za njihove probleme. Na svim nivoima smo pokazali spremnost da se, u granicama svojih mogućnosti, suočimo sa situacijom i odgovorno uradimo svoj deo posla. I to u trenutku kada je standard građana Srbije na nezadovoljavajućem nivou i ugrožen ekonomskim i drugim problemima, a potrebe izbeglica iz regiona i interno raseljenih lica nezadovoljene. Naše angažovanje podrazumeva pružanje pomoći onima kojima je pomoć potrebna, ali i borbu protiv kriminalnih grupa koje se bave krijumčarenjem ljudi, eksploatišući njihovu nesreću. Postupanje Srbije prema ovim ljudima nailazi na pozitivne ocene Evropske unije, jer se prema njima odnosimo na način koji je u potpunosti u skladu sa evropskim i međunarodnim standardima.

Republika Srbija ovakav obiman teret ne može da nosi sama, jer za tako nešto nemamo kapaciteta – ni smeštajnih, ni ljudskih, ni finansijskih. Evropska unija je za Srbiju i Makedoniju izdvojila ukupno 1,7 miliona evra.

Još jednom bih želeo da istaknem mišljenje da je Konferenciju o izazovima zapadnobalkanske rute potrebno održati što pre, te nas raduju najave da bi ona mogla biti realizovana 5-6. oktobra. Koliko smo informisani, postoji interesovanje i drugih zemalja – kao što su Nemačka i Francuska, da takođe organizuju konferencije koje bi se bavile migrantskom problematikom. Naša su očekivanja da će predstojeće konferencije rezultirati konkretnim merama podrške, pre svega finansijske, jer dosadašnja pomoć koju nam je EU pružila, a na kojoj smo zahvalni, na žalost nije dovoljna da podmiri ni značajniji deo sadašnjih potreba. A naročito neće biti dovoljna ukoliko zaista dođe do značajnijeg povećanja broja migranata, koje se najavljuje za jesen.

Mi smatramo da rešenje nije u parcijalnim i lokalnim koracima kao što su zatvaranje granica ili podizanje ograde, već u saradnji i koordinaciji cele EU i aktera iz regiona koji je okružuju. Mi smo najdirektnije zainteresovani za tu vrstu saradnje i konstantno na nju pozivamo. Jedino pravo i efikasno rešenje je stabilizacija kriznih područja, na čemu je potrebno dugoročno raditi. Aktuelna kriza, prevazilazeći političke, kulturološke i administrativne granice država, pokazuje povezanost međusobno udaljenih područja u današnjem svetu i ističe potrebu za nalaženjem sveobuhvatnih rešenja. Ona takođe ističe i potrebu da se ubrza integracija zapadnog Balkana u EU, naravno u skladu sa kapacitetom napredovanja i ispunjavanja uslova svake od država pojedinačno, kao i da se izbegne zatvaranje i pretvaranje sadašnje EU u neku vrstu tvrđave.

S obzirom na nedavno obnavljanje tenzija u našem regionu, pa i terorističkih incidenata, ne smemo zanemariti ni neophodnost održanja stabilnosti i bezbednosti. Srbija dosledno i odlučno pokazuje odgovornost i konstruktivnost, spremnost na kompromis i saradnju, mudrost i strpljenje. Zbog toga pozivam da se objektivno sagledaju naša uloga, zasluge i ispunjenost uslova u ovom trenutku jer sam uveren da je vreme da se otvore prva poglavlja u pregovorima Srbije sa EU i nadam se da će u najskorije vreme na Savetu EU biti doneti ovakva odluka.

Poštovane kolege,

dozvolite mi, na kraju, da vam se kratko obratim i u kapacitetu aktuelnog predsedavajućeg Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju. Kada je reč o temi koja nam je danas svima u fokusu, želeo bih da vas obavestim da se u Beogradu, početkom novembra, planira sastanak o

iregularnim migracijama, čiji je jedan od organizatora OEBS.

Svima vam je dobro poznato da će u Beogradu 3. i 4. decembra biti održan Ministarski savet OEBS, za koji ćete ubrzo dobiti pozive i, nadam se, odazvati u što većem broju. Naš stav, kao zemlje koja predsedava OEBS-u, je da bi na Ministarskom savetu trebalo usvojiti odgovarajuću deklaraciju o migracijama. O tome će se tek voditi rasprava, ali vas molim da ovo pitanje razmotrite u svetlu aktuelnih dešavanja u vezi sa migrantskom krizom i da podržite našu inicijativu.

Na samom kraju želeo bih sve da vas pozovem na prateći događaj o mirovnim operacijama, koji će biti organizovan 1. oktobra na marginama Generalne skupštine UN u Njujorku. Raduje me što su članovi Trojke OEBS već potvrdili svoje prisustvo i nadam se da će i većina vas biti u mogućnosti da prisustvuje ovom skupu", rekao je šef srpske diplomatije u Luksemburgu.